

7. 7. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vztah Schengenského hraničního kodexu a bilaterálních dohod o bezvízovém styku s ohledem na pobyt státních příslušníků třetích zemí na území ČR

Podle Smlouvy o fungování Evropské unie má každý její občan právo se svobodně pohybovat a pobývat na území jejích členských států. Z tohoto důvodu jsou pak podmínky pro takový pohyb a pobyt relativně liberální. Tato teze však neplatí, jde-li o státní příslušníky třetích zemí. Podmínky pro pohyb a pobyt takových osob stanoví jednak právo unijní a jednak jednotlivé právní řády členských států, přičemž podmínky pohybu a pobytu jsou o poznání striktnější. Vztah mezi unijním právem a národními právními řády, konkrétně pak vztah Schengenského hraničního kodexu a bilaterálních dohod o bezvízovém styku uzavřených Českou republikou, a možné důsledky jejich vzájemné koexistence jsou podrobněji rozebrány v tomto článku.

Pravidla pro pobyt státních příslušníků třetích zemí na území schengenského prostoru (tedy i na území České republiky) obsahuje zejména nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex). Státním příslušníkem třetí země rozumí (zjednodušeně) dle ustanovení článku 2 bodu 6 a 5 každou osobu, jež není občanem Evropské unie či země, se kterou je uzavřena dohoda, na základě které požívají právo volného pohybu rovnocenné právu občanů Evropské unie (Island, Lichtenštejnsko, Norsko, Švýcarsko). Na základě ustanovení článku 5 pak státní příslušníci vyjmenovaných třetích zemí mohou na území členských států pobývat po dobu 90 dní během jakéhokoliv období 180 dnů i bez nutnosti vízové povinnosti. Seznam zemí obsahuje nařízení Rady (ES) č. 539/2001 ze dne 15. března 2001 (lze uvést např. Argentinu, Izrael, Japonsko, Korejskou republiku, Kanadu, USA).

Dalším způsobem, jak může státní příslušník třetí země pobývat na území České republiky bez vízové povinnosti, je pobyt na základě dvoustranných dohod uzavřených mezi Českou republikou a dalším státem. Z takových dohod lze jmenovat např. dohodu s Korejskou republikou (Sdělení Ministerstva zahraničních věcí 163/1995 Sb.), nebo Izraelem (Sdělení Ministerstva zahraničních věcí 237/1996 Sb.), či Argentinou (Sdělení Ministerstva zahraničních věcí 5/2000 Sb. m. s.). Důležité je upozornit na skutečnost, že Schengenský hraniční kodex a s ním související předpisy se nedotýkají platnosti dohod o bezvízovém styku uzavřených před nabytím jeho účinnosti, tedy pro Českou republiku před

21. prosincem 2007. Schengenská pravidla a takové bilaterální dohody si navzájem nekonkurují, nýbrž vedle sebe koexistují. Z tohoto důvodu tak lze zároveň využívat jednak možnosti pobytu dle schengenských pravidel a jednak dle bilaterálních dohod.

Důsledky vzájemného vztahu obou výše uvedených právních pravidel lze demonstrovat například na vízové povinnosti mezi Českou republikou a Korejskou republikou. S účinností od 5. listopadu 1994 mohou na základě dohody mezi vládami těchto dvou zemí (Sdělení Ministerstva zahraničních věcí 163/1995 Sb.) jak čeští, tak korejští občané vstupovat na území České či Korejské republiky bez nutnosti získat víza za účelem pobytu. Délka pobytu je nicméně dle ustanovení čl. 1 této dohody omezena na 90 dní a účel pobytu nesmí sloužit k výnosné či výdělečné činnosti. Další omezení týkající se délky pobytu v této dohodě nejsou sjednána (jak tomu ostatně je podle Schengenského hraničního kodexu), tzn. že zde neexistuje žádné referenční období apod.

S ohledem na výše uvedené si lze představit následující situaci. Občan Korejské republiky přicestuje (vstoupí) na území České republiky z území státu, jež nespadá do schengenského prostoru. Takto může vstoupit na území České republiky de facto pouze letecky, jelikož Česká republika nemá vnější hranici schengenského prostoru. Následně zde bude tento občan pobývat, řekněme, 89 dní. Těchto 89 dní může být čerpáno z titulu Schengenského hraničního kodexu nebo z titulu výše uvedené dohody. Pokud by si takový občan zamýšlel prodloužit pobyt na území České republiky bez povinnosti jakéhokoliv povolení k pobytu, může tak učinit následujícími dvěma způsoby. Složitějším a finančně nákladnějším řešením by bylo letecké vycestování z území České republiky do státu mimo schengenský prostor. Daleko jednodušší však bude vycestovat jakýmkoliv způsobem do okolního státu schengenského prostoru. Zde takový občan vyčerpá poslední den z devadesátidenní doby během jakéhokoli období 180 dnů. Následně se však může vrátit opět na území České republiky bez vízové povinnosti na základě výše uvedené dohody na dobu dalších 90 dní. Lze uzavřít, že tímto způsobem (s drobným přerušením) lze tedy na území České republiky pobývat až 179 dní bez povinnosti jakéhokoliv povolení k pobytu.

U uvedeného druhého řešení modelové situace je však třeba nezapomenout na zásadní otázku. Možnost pobytu na území České republiky stanovená výše uvedenou bilaterální dohodou je podmíněna vstupem (viz čl. 1), tedy nelze případně postupovat tak, že by takový občan pobýval na území České republiky v celku 180 dní a argumentoval, že prvních 90 dní čerpal na základě Schengenských pravidel a dalších 90 dní na základě bilaterální dohody. S touto skutečností se pak pojí i další povinnost – takový občan při případné kontrole musí prokázat, že území České republiky opustil, tedy že dodržel příslušný počet maximální možné doby pobytu. Nicméně takovým důkazním prostředkem již nemůže být z povahy věci výstupní razítko na vnější hranici. Za dostatečný a hodnověrný důkazní prostředek lze považovat potvrzení od ubytovatele či jiné obdobné osoby v okolním státě. Bez takového důkazu se však taková osoba vystavuje riziku sankcí od příslušného orgánu veřejné moci.

Cílem tohoto článku bylo poukázat na možné využití kombinace pravidel pro možnost pobytu na území České republiky bez vízové či jiné obdobné povinnosti uvedených v Schengenském hraničním kodexu a vybranými bilaterálními dohodami, na jejichž základě lze s nepatrným přerušením pobývat na území České republiky až po dobu téměř 6 měsíců. Vždy je však v daném konkrétním případě třeba ověřit, za jakých podmínek (zejména za jakým účelem) je takový pobyt umožněn, jelikož každá dohoda může obsahovat různé podmínky. Můžeme se pouze domnívat, zda bylo či nebylo účelem výše uvedených pravidel umožnit za těchto podmínek skutečně takto dlouhý, téměř nepřerušovaný, pobyt na území České republiky. Nicméně, bez legislativní změny lze těchto možností využívat a svůj pobyt si státní příslušníci třetích zemí mohou na území České republiky relativně jednoduchým způsobem a bez výraznějších komplikací prodloužit.

JUDr. Radoslava Sláviková Geržová,
partnerka, advokátka

Mgr. Ivo Smrž,
advokátní koncipient

Pobočka advokátskej kancelárie v Prahe:

[Advokátní kancelář FUTEJ & Partners, s.r.o.](#)

Thákurova 676/3, Dejvice,
160 00 Praha 6

Tel.: +420 777 111 427

e-mai: futej@futej.cz

[FUTEJ & Partners, s.r.o.](#)

Radlinského 2
811 07 Bratislava

Tel.: +421 2 5263 3161

Fax: +421 2 5263 3163

e-mail: futej@futej.sk

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)

- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Digital Fairness Act a influencer marketing - cesta ke konci roztržštěnosti regulace?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc leden 2026](#)
- [IATA Travel & Cargo akreditace v letectví - v čem spočívají její výhody?](#)
- [Digital Omnibus o AI: návrh nařízení o zjednodušení pravidel pro umělou inteligenci](#)
- [Rozhodčí nálezy vydané ruskými rozhodčími soudy a jejich uznání a výkon na území EU](#)